

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תשע"ד 2013-14

שם הקורס: מדיניות חינוכית

מס' קורס : 129-1-0084

שם המרצה: ד"ר יריב פניגר

יעדי ההוראה:

מהי מדיניות חינוכית? על ידי מי היא נקבעת ובאילו נסיבות? מדוע רפורמות חינוכיות אינן משיגות, בדרך כלל, את יעדיהן? כיצד חוקרים מדיניות? שאלות אלו ואחרות יעמדו במרכזו של קורס זה שמטרתו הינה להכיר גישות שונות, מושגים, וכלים תיאורטיים ומחקריים להבנה ולניתוח של מדיניות חינוכית. חלקו הראשון של הקורס יסקור גישות תיאורטיות ומתודולוגיות שונות לחקר מדיניות החינוך. בחלקו השני של הקורס נערוך היכרות עם כמה חוקרים ומחקרים בולטים מתחום מדיניות החינוך ובחלקו השלישי נעסוק בהיבטים שונים של מדיניות החינוך בישראל.

פרשיות לימודים:

- מבוא: מהי מדיניות חינוכית?
- חקר מדיניות חינוכית במבט היסטורי
- גישות סוציולוגיות לחקר מדיניות החינוך
- ניתוח מדיניות חינוכית מהפרספקטיבה של מדע המדינה
- חקר מדיניות החינוך על ידי כלכלנים
- ניתוח מדיניות חינוכית דרך הפריזמה הפוסט-סטרוקטורליסטית של פוקו
- המעגל החוזר של רפורמות חינוכיות
- מה שכסף אינו יכול לקנות: על הקשר הרופף שבין מימון והישגים השכלתיים
- מהמקרו למיקרו: מדיניות חינוכית והלימודים בכיתה
- מדיניות מושאלת: הפוליטיקה של "ללמוד מאחרים"
- מה עובד? חוקרי חינוך, קובעי מדיניות ומה שביניהם
- מדיניות חינוכית בישראל על קצה המזלג

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **	
השתתפות פעילה בשיעורים -	20%
דו"חות קריאה	40% -
מטלה מסכמת	40% -
סה"כ	100% -

רשימה ביבליוגרפית:

עברית
דרור, י. (2006). רפורמות העבר במערכת החינוך הישראלית: מה אפשר ללמוד מן ההיסטוריה על דוח דוברת? בתוך: ד. ענבר (עורך) לקראת מהפכה חינוכית? ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד.

איילון, ח. (2000). זכות הבחירה ואי-השוויון בחינוך: היבטים חברתיים של הרפורמה במבנה הלימודים בחטיבה העליונה. בתוך ח. הרצוג (עורכת), *חברה במראה*. תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב, הוצאת רמות.

בלס, נ., זוסמן, נ. וצור, ש. (2010). *תקצוב החינוך היסודי 2001-2009*. ירושלים: חטיבת המחקר, בנק ישראל.

קובן, ל. (2010). שוב ושוב חוזרת הרפורמה. בתוך: נ. מיכאלי וג. פישר (עורכים) *שינוי ושיפור במערכות חינוך*. ירושלים: מכון ברנקו וייס ואבני ראשה.

כהן, ד. ק. (2010). מקצוע ההוראה: ככל שמשתנה, נותר בעינו. בתוך: נ. מיכאלי וג. פישר (עורכים) *שינוי ושיפור במערכות חינוך*. ירושלים: מכון ברנקו וייס ואבני ראשה.

וולנסקי, ע. (1999). הדיאלקטיקה שבין ביזור למרכז. בתוך: א. פלד (עורך) *יובל למערכת החינוך בישראל*. ירושלים: משרד הביטחון – ההוצאה לאור.

אבו-סעד, א. וחליל, מ. (2009). החינוך הערבי בישראל: סוגיות ודילמות. *אלנבראס* 5: 21-52.

*גבתון, ד. (2003) אוטונומיה, אנומיה, אינטגרציה ואנרכיה: חקיקה ופסיקה כמכשירים להפעלת רפורמות חינוכיות ויישום מדיניות החינוך בישראל. בתוך: י. דרור, ד. נבו ור. שפירא (עורכים), *תמורות בחינוך*. תל אביב: רמות.

* יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.
** אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
*** על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

Taylor, S., Rizvi, F., Lingard, B., and Henry, M. (1997). *Educational Policy and the Politics of Change*, London: Routledge. Ch. 2

Whitty, G. (1997). Education Policy and the Sociology of Education. *International Studies in Sociology of Education*, 7(2):121-135.

Lauen, D. L. and Tyson, K. (2009). Perspectives from the Disciplines: Sociological Contributions to Education Policy Research and Debates. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

McDonell, L. M. (2009). A Political Science Perspective on Education Policy Analysis. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.) *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Klitgaard, M. B. (2008). School Vouchers and the New Politics of the Welfare State. *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions*, 21 (4): 479–498.

Carnoy, M. (2009). Policy Research in Education: The Economic View. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Olssen, M. Codd, J. and O'Neill, A. (2004) *Education Policy: Globalization, Citizenship and Democracy*. London: Sage Publications. Ch. 3.

Ball, J.S. (1994) *Education Reform: A Critical and Post-Structural Approach*. Buckingham: Open University Press. Ch.4.

Grubb, W. N. (2009). *The Money Myth: School Resources, Outcomes and Equity*. New York: Russell Sage Foundation. Ch. 9.

Lefstein, A. (2008). Changing Classroom Practice through the English National Literacy Strategy: A Micro-Interactional Perspective. *American Educational Research Journal*, 45 (3): 701-737.

Phillips, D. (2004). Toward a Theory of Policy Attraction in Education. In: G. Steiner-Khamsi, *The Global Politics of Educational Borrowing and Lending*. New York: Teachers College Press.

Orland, M. (2009). Separate Orbits: The Distinctive Worlds of Educational Research and policymaking. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Honig, M. I. (2009). What Works in Defining "What Works" in Educational Improvement: Lessons from Educational Policy Implementation Research, Direction for Future Research. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

**Ben-Gurion University of the Negev
The Faculty of Humanities and Social Sciences**

Syllabus

Department of Education 2013-14

Course Name: Educational policy

Course Number: 129-2-0084

Lecturer: Dr. Yariv Feniger

Goals:

This course provides an introduction to education policy research. The course reviews main theoretical and methodological approaches to the study of education policy and presents prominent themes and findings from recent research in the field. The last part of the course will be devoted to educational policy in Israel.

Course Chapters:

- What is educational policy?
- Historical approach to education policy research
- Sociological contributions to education policy research
- Political science perspectives on education policy analysis
- Policy research in education: the economic view
- A post-structural approach to education policy analysis
- Reforming again and again and again...
- The money myth
- National policy and classroom practices
- The global politics of educational borrowing
- Educational research and policymaking
- Introduction to education policy in Israel

Components of final grade

Participation	20%
Reading reports	40%
Final paper	40%

Bibliography:

Hebrew

דרור, י. (2006). רפורמות העבר במערכת החינוך הישראלית: מה אפשר ללמוד מן ההיסטוריה על דוח דוברת? בתוך: ד. ענבר (עורך) לקראת מהפכה חינוכית? ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד.

איילון, ח. (2000). זכות הבחירה ואי-השוויון בחינוך: היבטים חברתיים של הרפורמה במבנה הלימודים בחטיבה העליונה. בתוך ח. הרצוג (עורכת), *חברה במראה*. תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב, הוצאת רמות.

בלס, נ., זוסמן, נ. וצור, ש. (2010). *תקצוב החינוך היסודי 2009-2001*. ירושלים: חטיבת המחקר, בנק ישראל.

קובן, ל. (2010). שוב ושוב חוזרת הרפורמה. בתוך: נ. מיכאלי וג. פישר (עורכים) *שינוי ושיפור במערכות חינוך*. ירושלים: מכון ברנקו וייס ואבני ראשה.

כהן, ד. ק. (2010). מקצוע ההוראה: ככל שמשתנה, נותר בעינו. בתוך: נ. מיכאלי וג. פישר (עורכים) *שינוי ושיפור במערכות חינוך*. ירושלים: מכון ברנקו וייס ואבני ראשה.

וולנסקי, ע. (1999). הדיאלקטיקה שבין ביזור למרכז. בתוך: א. פלד (עורך) *יובל למערכת החינוך בישראל*. ירושלים: משרד הביטחון – ההוצאה לאור.

אבו-סעד, א. וחליל, מ. (2009). החינוך הערבי בישראל: סוגיות ודילמות. *אלנבראס* 5: 21-52.

*גבתון, ד. (2003) אוטונומיה, אנומיה, אינטגרציה ואנרכיה: חקיקה ופסיקה כמכשירים להפעלת רפורמות חינוכיות ויישום מדיניות החינוך בישראל. בתוך: י. דרור, ד. נבו ור. שפירא (עורכים), *תמורות בחינוך*. תל אביב: רמות.

English

Taylor, S., Rizvi, F., Lingard, B., and Henry, M. (1997). *Educational Policy and the Politics of Change*, London: Routledge. Ch. 2

Whitty, G. (1997). Education Policy and the Sociology of Education. *International Studies in Sociology of Education*, 7(2):121-135.

Lauen, D. L. and Tyson, K. (2009). Perspectives from the Disciplines: Sociological Contributions to Education Policy Research and Debates. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

McDonell, L. M. (2009). A Political Science Perspective on Education Policy Analysis. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.) *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Klitgaard, M. B. (2008). School Vouchers and the New Politics of the Welfare State. *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions*, 21 (4): 479–498.

Carnoy, M. (2009). Policy Research in Education: The Economic View. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Olssen, M. Codd, J. and O'Neill, A. (2004) *Education Policy: Globalization, Citizenship and Democracy*. London: Sage Publications. Ch. 3.

Ball, J.S. (1994) *Education Reform: A Critical and Post-Structural Approach*. Buckingham: Open University Press. Ch.4.

Grubb, W. N. (2009). *The Money Myth: School Resources, Outcomes and Equity*. New York: Russell Sage Foundation. Ch. 9.

Lefstein, A. (2008). Changing Classroom Practice through the English National Literacy Strategy: A Micro-Interactional Perspective. *American Educational Research Journal*, 45 (3): 701-737.

Phillips, D. (2004). Toward a Theory of Policy Attraction in Education. In: G. Steiner-Khamsi, *The Global Politics of Educational Borrowing and Lending*. New York: Teachers College Press.

Orland, M. (2009). Separate Orbits: The Distinctive Worlds of Educational Research and policymaking. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.),